

Çal??mada Ak?? Deneyimi Ölçe?i (ÇADÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çal??mada Ak?? Deneyimi Ölçe?i (ÇADÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18360>

Özet

Çal??mada Ak?? Deneyimi Ölçe?i (ÇADÖ), bireylerin i? ortam?nda ya?ad?klar? Ak?? Deneyimi durumunu ölçmek amacıyla Türkçe'ye uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Bu uyarlama çal??mas? 2021 y?l?nda Nuray Turan ve Osman Pala tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek, çal??anların i?lerine derinlemesine odaklanma, içsel motivasyon ve zaman alg?s'n?n kaybolmas? gibi ak?? durumunun temel bile?enlerini de?erlendirmektedir. Ölçek, yüksek düzeyde güvenilirlik ve yap?sal geçerlik kan?tlar? sunarak, Türkiye'deki örgütsel psikoloji ve insan kaynaklar? alan?ndaki ara?t?rmalar için de?erli bir araç haline gelmiştir.

Anahtar Kelimeler

Ak?? Deneyimi, Çal??ma Psikolojisi, ?? Tatmini, Örgütsel Davran??, Geçerlik, Güvenilirlik, ÇADÖ.

Yazarlar

Nuray Turan, Osman Pala

Amaç

Çal??mada Ak?? Deneyimi Ölçe?i (ÇADÖ), bireylerin mesleki faaliyetlerini icra ederken deneyimledikleri psikolojik ak?? durumunun yo?unlu?unu ve kalitesini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ak??, bireyin yeteneklerinin kar??la?t??? zorluklarla mükemmel bir dengeye ula?t???, yüksek odaklanma ve keyif içeren bir durum olarak tan?mlanır. Bu ölçek, çal??anların i?lerine ne ölçüde kendilerini kapt?rd?klar?n? ve bu süreçten ne kadar içsel keyif ald?klar?n? belirlemeyi hedefler.

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?lamay? ve Türk örneğinde geçerli ve güvenilir bir ölçüm araç? sunmay? hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki ara?t?rmacılar, çal??anların i? performans?n?, motivasyonunu ve genel i? refah?n? bilimsel yöntemlerle inceleyebilirler.

Yap?

ÇADÖ, çal??mada ak?? deneyimini yans?tan temel psikolojik bile?enleri ölçmektedir. Ölçek, kaynak materyalde belirtilen güvenilirlik analizlerine göre iki ana faktörden (boyuttan) oluşmaktadır: **Çal??mada ?çsel Keyif** ve **Çal??maya Kendini Kapt?rma/Adama**. Bu iki boyut, Mihaly Csikszentmihalyi tarafından kavramsalla?t?r?lan Ak?? Deneyimi kuram?n?n temel unsurlar?n? temsil eder.

Ölçek, toplamda 13 maddeden oluşmaktadır ve 7'li Likert tipi bir derecelendirme format? kullanır

(1 = Asla, 7 = Her zaman). Yüksek puanlar, çal??an?n ak?? durumunu daha s?k ve yo?un ya?ad???n? gösterir. Maddelerin büyük ço?unlu?u, bireyin i?e odaklanma derecesini ve i?ten ald??? içsel motivasyonu yans?tmaktadır.

Geçerlik

ÇADÖ'nün yap?sal geçerlili?ini de?erlendirmek amacıyla yap?lan analizler, modelin yüksek düzeyde kabul edilebilir oldu?unu göstermiştir. Faktör yükleri incelendi?inde, 13 maddenin yar?s?ndan ço?unun arzu edilen de?er olan 0,70'den büyük ve tüm maddelerin 0,50'den büyük faktör yüküne sahip oldu?u tespit edilmiştir. Bu durum, modelin kabul edilebilirli?inin yüksek oldu?unu ve maddelerin ilgili faktörleri güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini i?aret eder.

Yap?sal geçerlik kriterleri olan Ortalama Varyans Aç?klama (AVE) ve Bile?ik Güvenilirlik (CR) de?erleri incelenmiştir. Kabul edilebilir AVE de?eri 0,50 ve üstü olarak kabul edilirken, çal??mada bu de?er **0,57** olarak bulunmuştur. Bile?ik Güvenilirlik (CR) için kabul edilebilir s?n?r de?eri ise 0,60 ve üstüdür (Happell vd., 2015: 41). Çal??mada yer alan iki faktör için CR de?erleri s?ras?yla **0,93** ve **0,92** olarak hesaplanmıştır. Her iki de?er de s?n?r?n oldukça üzerinde ç?kt???ndan, modelin güçlü bir yap?sal geçerlili?e sahip oldu?u sonucuna var?lmıştır.

Güvenirlik

Ölçe?in içsel tutarlıl???n? ve güvenilirli?ini de?erlendirmek için yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanmıştır. Ölçe?in tamam? için hesaplanan Cronbach Alfa katsay?s? de?eri **0,917** olarak belirlenmiştir. Bu de?er, psikometrik aç?dan mükemmel bir içsel tutarlıl???a i?aret etmektedir.

Boyutlar baz?nda yap?lan güvenilirlik analizleri de yüksek tutarlıl?k seviyelerini do?ulamıştır. Çal??mada içsel keyif boyutu için Cronbach Alfa katsay?s? **0,912**; Çal??maya Kendini Kapt?rma/Adama boyutu için ise **0,881** olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar, ÇADÖ'nün Türkçe uyarlamas?n?n hem genel olarak hem de iki alt boyutu baz?nda güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Çal??mada Ak?? Deneyimi Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?, do?rulay?c? faktör analizi (DFA) ile test edilmiş ve iki faktörlü bir yap?y? destekledi?i görülmüştür. Bu iki faktörlü yap?, ölçe?in teorik çerçevesiyle uyumlu olup, maddelerin Çal??mada ?çsel Keyif ve Çal??maya Kendini Kapt?rma olmak üzere iki ayr? ancak ili?kili yap?y? temsil etti?ini göstermiştir.

Faktör yüklerinin tamam?n?n 0,50'nin üzerinde olmas? ve büyük ço?unlu?unun 0,70 e?i?ini a?mas?, maddelerin faktörlere olan katk?s?n?n güçlü oldu?unu göstermektedir. Yap?sal geçerlik

analizlerinde elde edilen yüksek Bile?ik Güvenilirlik (CR) de?erleri (0,93 ve 0,92), faktörlerin içsel tutarlılı??n?n ve dolay?s?yla faktör analizinden elde edilen yap?n?n sa?lam oldu?unu teyit etmektedir.

Enstrüman

Test Tipi: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (7'li Likert Tipi Derecelendirme)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çal??an Yeti?kinler

Ya? Grubu: Yeti?kin

Popülasyon Detaylar?: Çal??an bireylerin katılımla gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Psikometrik Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çal??ması (Do?rulayc? Faktör Analizi, Yap?s?sal E?itlik Modellemesi ve Cronbach Alfa analizi kullanılmı?tır.)

Anahtar Kelimeler

ÇADÖ, Ak??, ?? Psikolojisi, Yap?s?sal Geçerlilik, Bile?ik Güvenilirlik (CR), Ortalama Varyans Açıklama (AVE).

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Ba?lı? Kurulu? E-posta Adresleri: nurayturan@yahoo.com

Yazınma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullanımı için izin ve ücret bilgileri konusunda sorumlu yazar Nuray Turan (nurayturan@yahoo.com) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?li? (Uyarlama): 2021

Orijinal makalenin bağlantısı: sbfergi.ankara.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF'i a?a??daki adresten indirilebilir: [calismada-akis-deneyimi-olceginin-cado-toad.pdf](#)

Referanslar

Turan, N. ve Pala, O. (2021). Çal??mada Ak?? Deneyimi Ölçe?inin (ÇADÖ) Türkçe uyarlamas?: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, 76(1), 387 - 404.

Happell vd. (2015). (Yap?sal geçerlik kriterlerinin al?nd??? kaynak.)

Çal??mada Ak?? Deneyimi Ölçe?i (ÇADÖ) Maddeleri

Ölçek Derecelendirmesi: 7'li likert (1 = Asla, 7 = Her zaman)

Çal???rken ba?ka bir ?ey dü?ünmem. (M1)

Kendimi i?ime kapt?r?r?m. (M2)

Çal???rken etraf?mdaki her ?eyi unuturum. (M3)

Daha az ücret alacak olsam bile; yine de bu i?i yapard?m diye dü?ünürüm. (M9)

Bo? zamanlar?mda bile çal??mak istedi?imi fark ediyorum. (M10)

Çal???yorum çünkü çal??maktan keyif al?yorum. (M11)